Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 200/2015

Il-Pulizja

Vs

James Coleiro

Illum 9 ta' Dicembru, 2015

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant, James Coleiro detentur tal-karta tal-identita Maltija bin-numru 42283M, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

B'Diversi atti maghmulin minnu, ukoll jekk if zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u jkunu gew maghmula b'risolzuzzjoni wahda, ghax-xhur minn Lulju, 2014 sa Ottubru, 2014, meta hekk ordnat minn xi Qorti jew marbut b'kuntratt naqas li jghati lil Marica Coleiro u/jew lil udileu is-somma ffissata minn dik il-Qorti jew stipulata bil-kuntratt bhala manteniment ghaliha u/jew ghall-ulied fi zmien 15 il-jum minn dak il-jum li fih skond dik l-ordni jew dak il-kuntratt, ikollha tithallas din is-somma.

Rat is-sentenza tal -Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, tal-20 ta' April, 2015, fejn il-Qorti wara li rat l-artikolu 338(z) u 18 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-imputat hati u kkundannatu xahar prigunerija.

Rat ir-rikors tal-appell ta' James Coleiro, pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti fit-30 ta' April, 2015, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti tirriforma s-sentenza appellata fil-parti tal-piena billi timponi piena aktar ekwa u gusta ghal kaz odjern.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill- prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellant huma s-segwenti w cioe':-

Illi l-appellant jirrileva illi l-piena erogata mill-Ewwel Qorti u cioe ta' xahar prigunerija effettiva meta wiehed jikkonsidra l-fatti kollha tal-kaz, hija wahda sproporzjonata u eccessiva fil-kaz odjern. Dan ghaliex, kif anke xehed bil-gurament l-appellant stess, huwa naqas milli jaghti manteniment lill-parte civile mhux kapricciosament izda minhabba impossibilita' fic-cirkostanzi. Dan ghaliex fil-perjodu in kwistjoni kif xehd l-appellant stess, huwa kien minghajr xoghol u inltre anke kellu problema ta' sahha fizika u mentali. Fil-fatt, dahal kem lisptar ghal kura kif ukoll inzamm ghall-perjodu qasir gewwa Monte Karmeli minhabba problem mentali illi fil-perjodu in kwistjoni l-appellant kellu. Illi l-Ewwel Qorti qiesu naqset milli tiehu konjizzjoni u tapprezza dan kollu.

Illi inoltre, illum il-gurnata l-appellant sab xoghol u qieghedjerga' jipprova jibni hajtu u sahansitra seduta stante kien lest illi jivversa parti sostanzjali mill-manteniment dovut. Fil-fatt, mill-provi prodotti jirrizulta b'mod car u ampju li l-appellant, anke fix-xheda tieghu, wera rieda li jhallas parti sostanzjali mill-manteniment dovut. Tant hu hekk li l-appellant bil-gurament tieghu ddikjara li kien lest li jhallas parti sostanzjali mill-manteniment dovut imma l-Qorti donna skartat dan il-fatt u ma kkonceditlux, mqar terminu qasir, biex dan il-hlas dovut minnu jsir.

Illi l-appellant jirrileva illi bosta drabi l-Qrati sahqu fuq il-bzonn ta' piena li ghandha mezz riformattiv fl-imputat a skapitu tal-mezz tad-deterrent fil-piena. Fil-fatt fis-sentenza il-Pulizija vs Stephen Spiteri mgohtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Settembru, tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi:

Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal-imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta', izjed u izjed din il-piena karcerarja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta' kondotta sa issa tajba, u li diga' bil-fatti, wera' soghba tar-reat li ghamel, ser jinxtehet ghal-soggorn ma' nies li fil-maggoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli. B'hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilita' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza .. tara illi huwa opportun illi inehhi l-impressjoni illi l-iskop tal-ligi kriminali u tal-piena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallefm lil dak li jkun illi 'crime does not pay'. Huwa certament kuncett illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero' llum il-kuncett m'huweix aktar ta' piena retributtiva, imma ta' sistema restorattiva, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac-cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittma li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma nki illi jkun hemm possibilita' illi dakli jkun jigi nformat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq it-tajba.

F'dan l-istqadju l-appellant jaghmel referenza ghal diversi sentenzi fejn anke persuni li sahansitra kienu recidivi, (mhux bhal fil-kaz tieghu peress illi huwa persuna b'kondotta kompletament netta) wkoll nghataw opportunita ohra, permezz ta' piena ridotta, sempliciment peress illi ma baqghux fit-triq li kienu fiha qabel u cioe' fil-perjodu meta sehhew ir-reati li taghhonm gew akkuzati. Jigi rilevat illi l-appellant mid-data tal-akkadut sa meta inqalteghet is-sentenza ma regax xifer idu mal-gustizzja u rriforma totalment ruhu. Illi fil-fatt illum il-gurnata l-appellant huwa persuna totalment riformata fejn qed jsegwi program gewwa facilita' riabilitazzjoni u ghalhekk zur illi piena karcerarja effettiva se tkun ta' detriment ghall-progress illi qed jaghmel f'hajtu.

Fis-sentenza fl-ismijiet ta' Il-Pulizija vs Charlot Aqulina, deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Magistrati fis-sebgha (7) ta' Novembru, tas-sena elfejn u tmienja (2008). Fis-sentenza precitata, il-Qorti sahqet fuq il-bzonn, illi persuna ghandha tinghata cans iehor fil-hajja taghha, la darba turi car illi hemm ir-rieda ta' bidla. F'dan il-kaz, ghalkemm l-akkuzi teighu kienu ta' natura serja, l-aktar peress illi akkuzat bhal l-appellant kien recidiv, il0-Qorti sahqet illi l-imputat kellu jinghata cans iehor billi tigi mposta fuqu ordni ta' Probation.

Ghal finijiet ta' piena il-Qorti kkunsidrat bir-reqqa kollha dovuta is-Social Inquiry Report esebit a fol. 104 et sequitur tal-process minn fejn jirrizulta li l-imputat kellu trobbija instabbli , li huwa kellu problema serja ta' abbuz mid-droga.. u li huwa ilu ma jabbuza mid-droga b'mod kontinwu ghal dawn l-ahhar erba' snin.. li tul dawn l-ahhar erba snin kienu qed isiru urine sample tests lill-imputat u dawn dejjem irrizulta fin-negattiv… Il-Qorti wara li kkunsidrat dan kollu jidrilha li ghalkemm mill-fedina penal ital-imputat jirrizulta li huwa inghata opportunitajiet rega' qabad it-triq il-hazina ghaliex kien ghadu jabbuza mid-droga, irrizulta wkoll li dawn l-incidenti jirrizalu ghal qabel is-sena 2003, u cioe' ghal qabel ma l-imputat beda u ttermina b'success il-programm residenzjali, u ghalhekk l-imputat ghandu jinghata l-ahhar opportunita' sabiex jirriforma ruhu u jaqbad definittivament it-triq it-tajba specjalment meta wiehed jikkunsidra li llum il-gurnata l-imputat oltre li ttermina b'success il-programm residenzjali ghandu xoghol stabbli u anki hajja famijari wkoll pjuttost stabbli.

Fis-sentenza, Il-Pulizija vs Ritmar Hatherly u Justin Farmgia deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Ottubru, 2008, il-Qorti, filwaqt li ghamlet referenza ghal xi kazijiet ohra qalet hekk, Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak ii jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat probation jew conditional discharge ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata probation jew conditional

discharge jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446. F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-l8 ta' Jannar 200l fl-ismijiet il-Pulizija V. George Farrugia: "*Issa, huwa veru li l-appellant ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dma l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellant ilium ghandu erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tas-snin disghin meta l-qrati applikaw fii-konfront tieghu sia l- Artikoiu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija tal-kundanni, pero', jinvolvu multi u habs. Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija "irriversibbii" fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss ii ggib stat jew sitwazzjoni ta' irriversibilita' assoluta anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' Probation hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh. Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta' mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna a window of opportunity li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija.*

Inoltre, l-appellant jirrileva illi kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet IL-Pulizija vs Publius Said deciza fid-9 ta' Lulju tas-sena 2003 u f'diversi sentenzi sussegwenti:

'l-ghan ewlieni tal-legislatur meta ntroduca din il-kontravenzjoni (referenza ghar-reat kontravenzjonali kontemplat fl-artikolu 338(z) tal-Kap 9) xi ftit tas-snin ilu kien li jgib pressjoni fuq persuni li jkunu riluttanti li jhallsu manteniment lid-dipendenti taghhom u mhux li jippunixxi biss ghall-ksur tal-ordnijiet tal-Qrati, li kif inqal ghandhom dejjem jigu obduti u osservati skrupolozament."

Ghalhekk, kif intqal mill-Qrati Maltin l-ghan ewlieni f'din id-disposizzjoni ma kienx dak retributtiv izda biss li jaghti pressjoni fuq persuni li ma jkunux hallsu l-manteniment sabiex ihallsu dak stipulat. Peress illi fil-kaz odjern l-appellant kien sahansitra dispost illi jhallas parti sostanzjali minn dak mitlub minnu iktar u iktar piena karcerarja effettiva ma kienitx gusta u ma tirriflettix l-ghan ahhari tal-legislatur meta introduca din il-kontravenzjoni kontemplata fl-artikolu 338z tal-Kap 9. Ghalhekk il-piena ta' xahar prigunerija kif inflitta mill-Ewwel Qorti, kemm fil-kwalita' taghha, u sussidjarjament u minghajr pregudizzju, fil-kwantita, ma tohloqx bilanc bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv tant accettat u accenat, fil-kuncett ta' gustizzja kriminali fiz-zminijiet ta' llum.

Ikkunsidrat,

Illi fis-seduta ta' llum Dr. Simon Micallef Stafrace ghal parte leza iddikjara illi l-pendenzi tal-manteniment thallsu fl-intier u ghalhekk il-kwerelanti ma kelliex aktar interes f'dawn il-proceduri.

Illi din il-Qorti ghalhekk ser tghaddi biex tikkonferma id-decizjoni tal-Ewwel Qorti billi jirrizulta illi l-manteniment thallas tardivament, izda fic-cirkostanzi hija tal-fehma illi l-piena ghandha tigi varjata.

Ghaldaqstant din il-Qorti qed tvarja d-decizjoni tal-Ewwel Qorti billi tikkonfermha fil-mertu izda tvarjaha f'dak illi jirrigwards l-piena u wara li rat l-artikolu 22 tal-Kap 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tilliberah bil-kundizzjoni li ma jaghmilx reat iehor fi zmien sitt xhur.

Il-Qorti twissi lil hati bil-konsegwenzi skont il-ligi jekk huwa jikkometti reat iehor matul dan il-perijodu ta' liberta kondizzjonata.

(ft) Edwina Grima

Imhallef

Franklin Calleja

Deputat Registratur